

Öländsk tegellav

Psora vallesiaca

Öländsk tegellav är akut hotad och var tills nyligen bara känd från en lokal på Öland. 2006 hittades dock fyra lokaler på Gotland och vid inventeringar 2007-2008 hittades ytterligare åtta lokaler. Fem av dessa finns i eller i nära anslutning till Hall-Hangvar naturreservat. Övriga är mer spridda över Gotland (Bunge, Lärbro, Hejnumhällar, Ardre, Hörsne och Sundre). Artens huvudsakliga utbredningsområde sträcker sig från länderna runt Medelhavet bort till Centralasiens stäppområden, men utpostpopulationer finns, förutom i Sverige, i Norge, på Grönland och i norra Kanada.

Hot

Öländsk tegellav vill ha det varmt och ljust. Det största hotet är därför igenväxning. Andra hot kan vara stenbrottsverksamhet.

Öländsk tegellav växer på framför allt block, men även på avsatser, som är 20 cm till ett par m höga. Dessa måste vara väl vittrade för att laven ska trivas. Arten växer däremot inte på klintar, raukar och bällar som är uppbyggda av renkalksten. Man finner laven i ljusa lägen på sidorna av blocken och avsatserna.

Hur känner man igen den?

Öländsk tegellav har en bål som består av små, rödbruna eller gulaktigt bruna, konkava fjäll med något uppvikta vita kanter. De blir (2)3-6 mm breda och sitter samlade i små grupper och kan delvis överlappa varandra. Fjällens yta är karakteristiskt uppspruckna i ett fyrkantigt rutnät. De svarta, nästan klotformade fruktkropparna (apothecier) är vanliga och innehåller sporsäckar med 8 encelliga, färglösa sporer.

Så här kan man gynna den öländska tegellaven!

Det bästa är att lokalerna hålls öppna genom bete, men även regelbundna röjningar fungerar säkert. Arten torde inte inom överskådlig framtid påverkas negativt av ökade kvävehalter eller varmare klimat, i det senare fallet snarare tvärtom. På de enskilda lokalerna kan man se till att alla lämpliga block hålls fria från buskar. Alla förändringar bör dock göras försiktigt, gärna stegvis om större ingrepp krävs.

Vad är ett åtgärdsprogram?

Åtgärdsprogram tas för närvarande fram för en mängd hotade arter som behöver särskilda åtgärder för att kunna bevaras för framtiden. Åtgärdsprogrammet för öländsk tegellav har tagits fram av länsstyrelsen i Kalmar län, och för åtgärderna på Gotland ansvarar länsstyrelsen på Gotland. Programmet finns att ladda ner på naturvårdsverkets hemsida, www.naturvardsverket.se.

Kontakt

Annika Forsslund, 010-223 93 70 anika.forsslund@lansstyrelsen.se

David Lundgren, 010-223 92 67 david.lundgren@lansstyrelsen.se

Koordinatorer, åtgärdsprogram för hotade arter

www.lansstyrelsen.se/gotland

